Hälso- och sjukvårdsregionrådet
Anna Starbrink (L)

INTERPELLATIONSSVAR

RS 2021-0969

2022-02-08

Svar på interpellation 2021:65 av Robert Johansson (S) om införandet av (o)hälsosam schemaläggning inom SLSO psykiatrin

Robert Johansson (S) har ställt nedanstående frågor om schemaläggning inom SLSO:s slutenvårdspsykiatri:

1. Hur menar du att Region Stockholm vill uppfattas som en attraktiv arbetsgivare när 24/7-verksamheterna inom SLSO Psykiatri frångår individuell schemaläggning och ignorerar medarbetarnas förutsättningar och önskemål genom att införa hälsosam schemaläggning?
2. Hur menar du att Region Stockholm vill uppfattas som en attraktiv arbetsgivare när regionen frångår praxis om att jobba två helger av fem och individuell schemaläggning utifrån medarbetarnas förutsättningar och verksamheternas individuella vårdtyngd?
3. Hur menar du att Region Stockholm ska vara en attraktiv arbetsgivare när medarbetare i 24/7-verksamheterna inom SLSO Psykiatri tingas går ner i arbetstid för att orka arbeta kvar och då på bekostnad av sin livsinkomst och framtida pension.
4. Som ansvarigt regionråd, på vilket sätt anser du att medarbetarinflytande garanteras när regionens egna bolag och förvaltningar negligerar förslag från arbetsgivarparten?
5. Hur säkerställer regionen att arbetsgivaren följer Arbetsmiljöverkets föreskrifter om Systematiskt arbetsmiljöarbete (SAM) och om Organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA)?
6. Vad kommer du som ansvarigt regionråd göra om införandet av hälsosam schemaläggning leder till att medarbetare tvingas gå ner i arbetstid?

Som svar vill jag anföra följande:

Medarbetarnas förutsättningar för ett hållbart arbetsliv är avgörande för att vården ska fungera. Samtidigt är schemaläggning en balansgång mellan individens och verksamhetens behov. En verksamhet inom SLSO, Psykiatri Södra, införde under förra året en ny schemaläggning som innebär att skötare arbetar varannan helg. Tidigare schemaläggning har lett till att det vissa vardagar varit för hög bemanning samtidigt som helgerna bemannats med timanställda. Detta har inte varit bra för arbetsmiljö, patientsäkerhet och kontinuitet. Genom att öka andelen fast personal på helgerna ökar den samlade kompetensen i arbetslaget och verksamheten får mer stabila förutsättningar.

Arbetet med att införa hälsosam schemaläggning pågår inom flera delar av SLSO, och har ingen direkt koppling till införandet av ökad helgtjänstgöring för vissa yrkesgrupper. Hälsosam schemaläggning handlar om att säkra återhämtning och vila över hela schemaperioden. Att

lägga scheman med medarbetarnas hälsa och återhämtning i fokus går hand i hand med att utforma verksamheten på ett patientsäkert sätt.

I alla verksamheter behöver det finnas en balans mellan verksamhetens behov av kompetens och bemanning samt medarbetarnas behov av vila, återhämtning och ledig tid. Det är viktigt att ge personalen inflytande över schemaläggningen, samtidigt som individuell schemaläggning har visat sig kunna leda till ohälsosamma scheman. Vissa medarbetare väljer att arbeta utan tillräcklig vila under en period för att få mer sammanhållen ledighet under en annan period. Detta kan medföra att medarbetare får för lite kontinuerlig vila och återhämtning. Arbetsgivaren har en skyldighet att säkerställa att medarbetarnas schemaläggs på ett sådant sätt att de kontinuerligt får vila och återhämtning i syfte att förebygga ohälsa vilket framgår i Arbetsmiljöverkets föreskrift om organisatorisk och social arbetsmiljö (2015:04). En del i det är att arbetspassen inte får vara för långa vilket innebär att varje medarbetare behöver arbeta fler pass för att komma upp i samma arbetstid över ett år, detta medför också fler pass på helgerna.

En jämn grundbemanning med tillsvidareanställd personal med rätt kompetens minskar också risken för behov av övertid. Mycket övertid är i sig en risk för ohälsa hos medarbetare och en patientsäkerhetsrisk. Utvilade medarbetare bidrar till säkrare arbetsplatser.

Vad gäller deltidsarbete är utgångspunkten i Region Stockholm att medarbetare anställs på heltid och att arbetsmiljön ska vara sådan att medarbetaren har förutsättningar att arbeta heltid. Vissa medarbetare väljer att arbeta deltid med stöd i lag, exempelvis Föräldraledighetslagen (1995:584) eller i överenskommelse med sin chef. Det finns ingenting som tyder på att medarbetare inte kan arbeta heltid på grund av hälsosamt lagda scheman. En hälsosam schemaläggning syftar till att fler ska må bra över tid och orka arbeta ett helt yrkesliv.

Alla olika typer av schemaläggningar har för- och nackdelar och det är naturligt att olika individer har olika önskemål och preferenser kring vilken typ av schemaläggning som passar dem bäst. Utgångspunkten för schemaläggningen är en avvägning mellan verksamhetens behov, medarbetarnas arbetsmiljö och medarbetares önskemål. SLSO har samverkat kring de förändringar som gjorts avseende schemaläggningen.

Alla verksamheter inom Region Stockholm bedriver också ett systematiskt arbetsmiljöarbete i enlighet med gällande lagar och föreskrifter, med utgångspunkt i regionens medarbetarpolicy och arbetsmiljöpolicy. Det systematiska arbetsmiljöarbetet följs upp kontinuerligt inom ramen för ordinarie uppföljning. Medarbetarpolicyn som gäller sedan 2021 är också

regionens arbetsmiljöpolicy och anger styrande principer för medarbetare och chefer samt hur Region Stockholm ska agera som arbetsgivare. Nämnder och bolag fördelar arbetsmiljöuppgifter till förvaltningschef respektive VD som sedan fördelar vidare arbetsmiljöuppgifter i sina respektive verksamheter.

I en särskild bilaga kopplat till årsredovisningen följer regionen upp olika personalstatistik som exempelvis sjukfrånvaro, personalomsättning, arbetsskador och tillbud, statistik från företagshälsovården samt resultat av den årliga medarbetarundersökningen. Under våren 2021 genomfördes en förstudie och en pilot för att införa ett systemstöd för att underlätta såväl arbete med som uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet, införandet av systemstödet sker under 2022. Kunskapshöjande insatser och att underlätta genomförandet av den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet stämmer väl överens med resultatet av den inspektion som Arbetsmiljöverket genomförde i regionen under hösten 2021.

Hälso- och sjukvården är en verksamhet som i många delar måste bedrivas dygnet runt alla dagar om året. Det förutsätter en schemaläggning som säkerställer att rätt kompetens finns på plats när det krävs för att säkra både patientsäkerhet och arbetsmiljö.

Därmed anser jag interpellationen besvarad.

Stockholm den 8 februari 2022.

Anna Starbrink